

REPUBLIC OF POLAND
Commissioner for Civil Rights Protection

Janusz KOCHANOWSKI

Warsaw, 06/05/2008r.

RPO-576195-I/07JS/KŁ

00-090 Warsaw Phone: +48 22 635 42 46
Al. Solidarności 77 Fax: +48 22 827 64 53

Mr. Thomas Hammarberg
Commissioner for Human Rights
of Council of Europe
Strasbourg

Dear Thomas

Driven by the concern about the condition of observance of the rights of Polish children living in Germany, being children of dissolved Polish-German marriages, I would like to kindly request for a consideration to undertake measures regarding this issue, that fall within the competence of the Commissioner for the Human Rights of the Council of Europe.

My concerns as the Commissioner for Civil Rights Protection were raised on the analysis of documentation, made available by a non-governmental organisation operating in Germany: „*Polish Association Parents Against Child Discrimination*” and the analysis of documentation sent by the Secretariat of the Committee on Petitions of the European Parliament.

In 2007 the Committee on Petitions of the European Parliament was dealing with five petitions of Polish citizens and one petition of Polish and German citizen, at the same time being the President of the aforementioned Association. All cases regarded the issue of custody and contacts with a child after the dissolution of a Polish-German marriage.

In the case of disintegration of marital life, on the basis of a German court's decision, one of the parents is granted custody over underage child - usually the one who is a German citizen - whereas contacts with a child are limited to a few meetings a month for the other parent, and take place under the supervision of German officials from the Youth

Welfare Office (Jugendamt). During the supervised meetings a parent can communicate with a child only in German, since this is an absolute requirement of a Jugendamt custodian present at these meetings.

In the opinion of the claimants, such requirement is discriminatory for Polish parents and children. Persons submitting a petition indicated the lack of grounds for the Youth Welfare Office arguments, which based the ban on Polish language use on educational, organisational or cost premises. Parents also drew attention to the fact that in the case of not respecting the requirement to use German language, a parent's child visiting right may be completely banned regarding the child's best interest, an argumentation, in the opinion of the parents, overused by the Office.

In the opinion of the claiming parents, the argument of a "*child's best interest*", justifying the supervision of contacts between children and parents by Youth Welfare Office, which is applied in the case of parents being suspected of paedophilia, child abuse, alcoholism, drug abuse etc. should not be applied in the case of parents whose only difference is the wish to use Polish language. This should not constitute any threat for the „*child's interest*".

On 7 June 2007, during the meeting of Committee on Petitions of the European Parliament, German authorities expressed an opinion that the child's interest is given priority over all other aspects related to the implementation of the visiting rights. German authorities admitted that in some cases the Youth Welfare Office decides on the language requirements during the implementation of the visiting rights. It concerns such situations where regulations concerning the visiting language have not been adopted on the basis of a court decision or a settlement. In some cases, such as the risk of child kidnapping, negative influence on a child, supervision of the visit is possible. German authorities admitted that in such cases, if the costs expended by the German Office were to high, it is exceptionally practised to use German language during the implementation of the visiting rights. According to German authorities, the right to a supervised visit serves other purposes than standard visiting right of a parent, specified in Article 1684(1) of German Civil Code. As long as the visiting right is supposed to allow a child and a parent who has been granted that right to keep and maintain emotional bonds between them, then the organisation of the right to a supervised visit particularly holds the purpose

of protecting a child against all types of risk, and at the same time of maintaining emotional bonds between a child and a parent who has been granted the visiting right. In the case of a parent whose native language is not German and who Has been granted the visiting right and who wishes or is forced to use native language in contacts with a child, this issue should be discussed during court proceedings in the Family Court and taken into account at selecting a supervising person.

The Committee on Petitions, in a position of 29 November 2007, recognised the accordance of these practices with fundamental rights principles, particularly with Article 24(2) of the Charter of Fundamental Rights of the European Union: *„In all actions relating to children, whether taken by public authorities or private institutions, the child's best interest must be a primary consideration“*.

The concern of the Polish Ombudsman particularly regards the fact, that in the issues in described petitions to the European Parliament, the exclusive circumstance justifying the citation of the child's best interest by the Youth Welfare Office, is the wish of the parent to use Polish language during visiting the child. A particular opposition is aroused by the fact that only the use of Polish language, instead of all other reasons representing a real threat to the child's best interest, constitute the basis for the complete ban on contacts between a parent and a child where Polish language is used.

Moreover, it is symptomatic that despite citing the child's best interest by the German side, there is no reference to the opinion expressed by a child, to which he/she has a right regarding to contact with a parent, in documents submitted by the Committee on Petitions of the European Parliament. This right results from the provision of Article 9(3) of the Convention on the Rights of a Child (Dz. U. of 1991, No 20 Item 526) that provides, that *"States Parties shall respect the right of the child who is separated from one or both parents to maintain personal relations and direct contact with both parents on a regular basis, except if it is contrary to the child 's best interests"*. Also Article 12 (1) of the aforementioned Convention provides that: *"States Parties shall assure to the child who is capable of forming his or her own views the right to express those views freely in all matters affecting the child, the views of the child being given due weight in accordance with the age and maturity of the child. For this purpose, the child shall in particular be provided the opportunity to be heard in any judicial and administrative proceedings affecting the*

child, either directly, or through a representative or an appropriate body, in a manner consistent with the procedural rules of national law ".

I would like to express my conviction, that parents who are Polish citizens and who recognize the practices of German authorities described above as prejudiced, will be able to receive assistance and support from the Commissioner for the Human Rights of the Council of Europe regarding the implementation of rights due to parents and children. Therefore I would like to kindly request for a consideration to undertake measures with the purpose of improving the situation in the scope of observance of the rights of Polish citizens and their children living in Germany.

Yours

Janusz

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-576195-07/I/JS/KŁ

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan

Thomas Hammarberg

Commissioner for Human Rights

of Council of Europe

F-67075 Strasbourg Cedex

Francja

Powodowany troską o stan przestrzegania praw polskich dzieci mieszkających w Niemczech, a pochodzących z rozwiązanych małżeństw polsko -niemieckich, zwracam się z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości podjęcie działań leżących w kompetencji Komisarza Praw Człowieka Rady Europy w niniejszej sprawie.

Mój niepokój jako Rzecznika Praw Obywatelskich wzbudziła analiza dokumentacji udostępnionej przez działającą w Niemczech organizację pozarządową: „*Polskie Stowarzyszenie Rodzice Przeciwko Dyskryminacji Dzieci*”, a także analiza dokumentacji nadesłanej przez sekretariat Komitetu Petycji Parlamentu Europejskiego.

Komisja Petycji Parlamentu Europejskiego zajmowała się w 2007 roku pięcioma petycjami obywateli polskich oraz jedną petycją obywatela Polski i Niemiec, będącego jednocześnie prezesem wspomnianego Stowarzyszenia. We wszystkich wypadkach chodziło o kwestię opieki i kontaktów z dzieckiem po rozwiązaniu małżeństwa polsko-niemieckiego.

W sytuacji rozkładu pożycia małżeńskiego, małoletnie dzieci decyzją niemieckiego sądu są przyznawane opiece jednemu z rodziców - z reguły temu, który jest obywatelem niemieckim - natomiast kontakty z dzieckiem drugiego z rodziców są ograniczane do kilku spotkań w miesiącu i odbywają się pod nadzorem niemieckich urzędników z Urzędu ds. Opieki nad Młodzieżą (Jugendamt). W trakcie nadzorowanych wizyt rodzic może

porozumiewać się z dzieckiem wyłącznie w języku niemieckim, ponieważ bezwzględnie wymaga tego obecny przy takich spotkaniach kurator z Jugendamtu.

Zdaniem skarżących, taki nakaz stanowi dyskryminację polskich rodziców oraz dzieci. Składający petycję wskazywali na bezzasadność argumentów niemieckiego Urzędu ds. Opieki nad Młodzieżą, który zakaz używania języka polskiego opierał na przesłankach edukacyjnych, organizacyjnych lub kosztowych. Rodzice zwracali uwagę także na fakt, iż w przypadku nierespektowania obowiązku używania języka niemieckiego, prawo rodzica do odwiedzin dziecka może zostać całkowicie zakazane na podstawie nadużywanej, ich zdaniem argumentacji, o nadrzędnym interesie dziecka.

W opinii skarżących się rodziców argument „*nadrzędnego dobra dziecka*”, uzasadniający nadzorowanie przez Urząd ds. Opieki nad Młodzieżą kontaktów pomiędzy dziećmi a rodzicami, który stosowany jest w przypadkach podejrzenia rodziców o pedofilię, molestowanie dzieci, alkoholizm, narkomanię itp., nie powinien być wykorzystywany w przypadku rodziców, których jedyną odmiennością jest chęć posługiwania się językiem polskim. To nie powinno stanowić zagrożenia dla „*dobra dziecka*”.

W dniu 7 czerwca 2007 r. podczas posiedzenia Komisji Petycji Parlamentu Europejskiego władze niemieckie przedstawiły opinię, iż dobro dziecka ma pierwszeństwo przed wszystkimi innymi względami związanymi z realizacją prawa do odwiedzin. Władze niemieckie przyznały, że w niektórych przypadkach o wymogach językowych podczas realizacji prawa do odwiedzin decyduje Urząd ds. Opieki nad Młodzieżą. Dotyczy to tych sytuacji, gdy przepisy dotyczące języka odwiedzin nie zostały przyjęte w ramach postanowienia sądowego lub ugody. W niektórych przypadkach, takich jak ryzyko uprowadzenia dziecka, negatywne oddziaływanie na dziecko, możliwe jest nadzorowanie odwiedzin. Władze niemieckie przyznały, że w takich wypadkach, jeżeli koszty ponoszone przez urząd niemiecki byłyby zbyt wysokie, wyjątkowo praktykuje się posługiwanie się podczas realizacji prawa do odwiedzin wyłącznie językiem niemieckim. Zdaniem władz niemieckich, prawo do odwiedzin nadzorowanych służy innym celom niż zwykłe prawo do odwiedzin rodzica, określone w art. 1684 ust. 1 niemieckiego kodeksu cywilnego. O ile prawo do odwiedzin jako takie ma na celu umożliwienie dziecku i rodzicowi, któremu to prawo przysługuje, utrzymywania i podtrzymywania więzi emocjonalnej między nimi, to organizacja prawa do odwiedzin nadzorowanych ma na celu przede wszystkim ochronę dziecka przed wszelkim zagrożeniem, jednocześnie umożliwiając podtrzymywanie więzi między rodzicem,

któremu przysługuje prawo do odwiedzin a dzieckiem. W przypadku rodzica, dla którego język niemiecki nie jest językiem ojczystym, któremu przysługuje prawo do odwiedzin i który pragnie lub jest zmuszony posługiwać się językiem ojczystym w kontaktach z dzieckiem, należy poruszyć te kwestię w toku postępowania sądowego w sądzie rodzinnym i uwzględnić je przy wyborze osoby nadzorującej.

Komisja Petycji w stanowisku z dnia 29 listopada 2007 r. uznała zgodność tych praktyk z zasadami praw podstawowych, szczególności z art. 24 ust. 2 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej: *„We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, zarówno podejmowanych przez władze publiczne, jak i instytucje prywatne, należy przede wszystkim uwzględnić najlepszy interes dziecka”*.

Niepokój polskiego Ombudsmana związany jest przede wszystkim z faktem, iż w opisanych w petycjach do Parlamentu Europejskiego sprawach, wyłączną okolicznością uzasadniającą powoływanie się na nadrzędny interes dziecka przez Urząd ds. Opieki nad Młodzieżą jest chęć rodzica do używania języka polskiego w trakcie odwiedzin dziecka. Szczególny sprzeciw budzi to, iż tylko używanie języka polskiego, a nie żadne inne przyczyny realnie zagrażające dobru dziecka, stanowią podstawę całkowitego zakazu kontaktów w języku polskim rodzica z dzieckiem.

Jest przy tym znamienne, iż mimo powoływania się przez stronę niemiecką na nadrzędny interes dziecka, brak jest w dokumentach nadesłanych przez Komisję Petycji Parlamentu Europejskiego, jakiegokolwiek odniesienia się do opinii, jakie w przypadku kontaktu z rodzicem, ma prawo wyrazić samo dziecko. Prawo to wynika z zapisu art. 9 ust. 3 Konwencji o prawach dziecka (Dz.U. z 1991 r. Nr 20, poz.526), który stanowi, iż *Państwa-Strony będą szanowały **prawo dziecka** odseparowanego od jednego lub obojga rodziców do utrzymywania regularnych stosunków osobistych i bezpośrednich kontaktów z obojgiem rodziców, z wyjątkiem przypadków, gdy jest to sprzeczne z najlepiej pojętym interesem dziecka*. Także art. 12. ust. 1 w/w Konwencji przewiduje, iż : *„Państwa-Strony zapewniają dziecku, które jest zdolne do kształtowania swych własnych poglądów, prawo do swobodnego wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach dotyczących dziecka, przyjmując te poglądy z należytą wagą, stosownie do wieku oraz dojrzałości dziecka. W tym celu dziecko będzie miało w szczególności zapewnioną możliwość wypowiedzenia się w każdym postępowaniu sądowym i administracyjnym dotyczącym dziecka, bezpośrednio lub za pośrednictwem przedstawiciela bądź odpowiedniego organu, zgodnie z zasadami proceduralnymi prawa wewnętrznego”*.

Pragnę wyrazić przekonanie, iż rodzice - będący obywatelami polskimi, którzy opisane powyżej praktyki władz niemieckich uznają za krzywdzące, będą mogli uzyskać pomoc i wsparcie Komisarza Praw Człowieka Rady Europy w realizacji należnych im i ich dzieciom praw. Mając na uwadze powyższe, zwracam się z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości podjęcia działań mających na celu poprawę sytuacji w zakresie poszanowania praw obywateli polskich i ich dzieci zamieszkujących w Niemczech.